ZAKON O DJEČJOJ ZAŠTITI BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 7/2026 - prečišćen tekst)

ZAKON O DJEČJOJ ZAŠTITI BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 7/2026 - prečišćen tekst)

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Dječija zaštita ima za cilj da se svakom djetetu osiguraju približno jednaki uslovi za zdrav i pravilan fizički, intelektualni i emocionalni razvoj u porodici.

Član 2

(1) Podnosilac zahtjeva po ovom zakonu može biti roditelj, staratelj, hranitelj, usvojitelj ili punoljetno lice bez roditeljskog staranja, ukoliko se nalazi na redovnom školovanju.

(2) Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ostvaruje pravo po ovom zakonu ako ima prebivalište na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Distrikt) najmanje tri godine neprekidno prije podnošenja zahtjeva, u skladu s članom 11 Statuta Brčko dis trikta Bosne i Hercegovine, pri čemu kontinuirano praćenje i uvid u prijavljenu adresu mjesta prebivališta podnosioca zahtjeva vrši Pododjeljenje za socijalnu zaštitu.

(3) Prebivalište se dokazuje uvjerenjem nadležnog organa.

Član 3

Porodica u smislu ovog zakona je životna zajednica roditelja i djece i drugih srodnika.

Porodicu čine krvni, tazbinski i adoptivni srodnici bez obzira na stepen srodstva.

Član 4

Prihod u smislu ovog zakona se smatra ukupno neto primanje ostvareno u toku jedne godine.

Član 5

Ukupan prihod domaćinstva čine prihodi koje članovi ostvaruju po osnovu:

1. plata i drugih primanja iz radnog odnosa;

2. starosne invalidske i porodične penzije;

3. poljoprivredne djelatnosti;

4. primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata;

5. prihoda ostvarenih po osnovu imovinskih prava;

6. dopunskog rada.

Prihod od poljoprivrednih djelatnosti u smislu stava 1 tačke 3 ovog člana smatra se katastarski prihod iz prethodne godine koji se dijeli sa dvanaest (12) mjeseci i s brojem članova domaćinstva.

Prihod ostvaren po osnovu imovinskog prava u smislu stava 1 tačke 5 ovog člana smatra se prihod ostvaren prodajom imovine ili davanjem u zakup ili najam.

Prihod u smislu stava 1 ovog člana ne smatra se novčana naknada po osnovu invaliditeta za fizičko oštećenje, novčana naknada za pomoć i njegu od drugog lica, dodatak na djecu i stipendija učenika i studenata.

Član 6

Prosječna plata u smislu ovog zakona definiše se kao ukupna plata u toku jedne godine podijeljena na dvanaest (12) mjeseci.

Član 7

Posebna zaštita u smislu ovog zakona je, društvena zaštita i poseban tretman prema djeci bez roditeljskog staranja ili bez jednog roditelja, djeci ometenoj u fizičkom ili psihičkom razvoju, te djeci čiji je roditelj invalid.

II. PRAVA U OBLASTI DJEČIJE ZAŠTITE

Član 8

Prava u oblasti dječije zaštite u smislu ovog zakona su:

1. naknada plate za vrijeme porodiljskog odsustva;

2. materinski dodatak;

3. pomoć za opremu novorođenčeta;

4. dodatak za djecu;

5. posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnica.

1. Naknada plate za vrijeme porodiljskog odsustva

Član 9

Naknada plate ženi - majci, odnosno ocu, usvojitelju ili staratelju djeteta u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja odnosno njege djeteta ostvaruje se u skladu s propisima o radnim odnosima koji važe u Distriktu.

2. Materinski dodatak

Član 10

Pravo na materinski dodatak ostvaruje svaka nezaposlena majka, koja na Zavodu za zapošljavanje Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Zavod) ima prijavu, te je kao takva na evidenciji najmanje od šest (6) mjeseci, što dokazuje uvjerenjem iz Zavoda, te priloženom dokumentacijom iz člana 2 ovog zakona.

Materinski dodatak se isplaćuje u trajanju od dvanaest (12) mjeseci za svako novorođeno dijete u porodici, a za blizance u trajanju od osamnaest (18) mjeseci i iznosi 50% od prosječne mjesečne neto plate u Distriktu, utvrđene prema posljednjem objavljenom podatku

od Direkcije za finansije Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Direkcija) (u daljnjem tekstu: prosječna plata).

Za ostvarivanje prava na materinski dodatak potrebno je da jedan od roditelja djeteta ispunjava uslove iz člana 2 ovog zakona.

Član 11

(1) Pravo na materinski dodatak, u skladu sa ovim zakonom, ostvaruje se za novorođenu djecu u porodici u trajanju od 360 dana (12 mjeseci) od dana rođenja djeteta, a na osnovu podnesenog zahtjeva.

(2) Rok za podnošenje zahtjeva je trideset (30) dana od dana rođenja djeteta.

(3) Na zahtjev podnesen poslije roka iz prethodnog stava, pravo se ostvaruje od prvog dana u narednom mjesecu i traje do godine dana od rođenja djeteta.

3. Pomoć za opremu novorođenčeta

Član 12

(1) Pravo na pomoć za opremu novorođenčeta ostvaruje se bez izuzetka za svako novorođeno dijete u porodici, ukoliko roditelj ili staratelj novorođenog djeteta podnese zahtjev za ostvarivanje prava na opremu za novorođenče u roku od 180 dana (6 mjeseci) od dana rođenja djeteta.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosilac je dužan da dostavi i dokaz o prebivalištu u Brčko distriktu BiH u trajanju od najmanje tri godine neprekidno do dana podnošenja zahtjeva i rodni list novorođenog djeteta.

(3) Nadzor nad ostvarivanjem ovog prava vrši Pododjeljenje za socijalnu zaštitu.

(4) Jednokratna pomoć za svako novorođeno dijete utvrđuje se u iznosu od 1.000,00 KM.

4. Dodatak za djecu

Član 13

Pravo na dodatak za djecu, kao novčano davanje, ima podnosilac zahtjeva koji:

a) ispunjava uslove propisane u članu 2 stavu 2 ovog zakona i

b) nije korisnik dodatka za djecu u drugom entitetu ili drugoj državi.

Član 14

(1) Pravo na dodatak za djecu ima svako dijete, bez obzira na imovinski i socijalni status porodice,od rođenja do navršene osamnaeste (18.) godine života, uz obavezu da se djeca starija od sedam (7) godina života nalaze na redovnom obrazovanju u osnovnim školama.

(2) Pravo na uvećani dodatak za djecu, koji u sebi sadrži i iznos dodatka za djecu iz stava 1 ovog člana, ostvaruju:

a) djeca iz porodica sa niskim primanjima i to:

1) podnosilac zahtjeva koji u domaćinstvu ima četiri i manje članova čija ukupna primanja su manja od više najniže plate iz oba entiteta bez obzira u kom entitetu su prijavljeni na penziono i invalidsko osiguranje;

2) podnosilac zahtjeva čije domaćinstvo broji više od četiri člana, a čija plata je viša od najniže plate iz oba entiteta, bez obzira u kom entitetu su prijavljeni na penziono i invalidsko osiguranje, pod uslovom da ukupna mjesečna primanja ne prelaze 15% (petnaest posto) prosječne plate ostvarene u Distriktu za prethodnu godinu za petog i svakog narednog člana domaćinstva, u odnosu na višu najnižu platu;

b) djeca rođena kao dvojke, trojke, četvorke ili više;

c) djeca bez oba roditelja, djeca bez roditeljskog staranja, samohrani roditelj, porodice koje imaju dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju, porodice u kojoj su oba ili jedan roditelj invalidi od I do VI (završno sa VI) grupe - kategorije ili s tjelesnim oštećenjem u procentu ne manjim od 70% (sedamdeset posto).

(3) Dodatak za djecu, iz člana 14 stava 2 tačke a) ovog zakona, nema građanin Distrikta koji ima registrovano privatno preduzeće,

samostalnu radnju ili se bavi drugim vidom privatne djelatnosti koja podliježe plaćanju poreza ili paušala.

(4) Pravo na dodatak za djecu ostvaruje se samo po jednom osnovu iz stavova 1 i 2 ovog člana.

Član 15

(1) Djeca starija od sedam godina života iz člana 14 stava 2 ovog zakona ostvaruju pravo na dodatak za djecu ako se nalaze na redovnom obrazovanju u osnovnim, srednjim i višim školama, akademijama ili fakultetima, a najduže do navršene dvadeset šeste (26.) godine života.

(2) Dječiji dodatak isplaćuje se i za vrijeme školskog raspusta.

(3) Rok za dostavljanje školskih potvrda je sljedeći:

a) za djecu koja su navršila sedam (7) godina, roditelji su obavezni dostaviti potvrdu o upisu u osnovnu školu, kao i za svaku narednu školsku godinu u periodu od 1. septembra do 30. septembra;

b) za djecu srednjoškolskog uzrasta, roditelji su obavezni dostaviti pot vrde o redovnom školovanju, i to u periodu od 1. septembra do 30. septembra za svaku školsku godinu;

c) za djecu koja prvi put upisuju prvu godinu na višim školama, akademijama ili fakultetu roditelji su obavezni dostaviti potvrdu o redovnom školovanju u periodu od 1. septembra do 30. septembra;

d) za djecu studente do navršene dvadeset šeste (26.) godine života, roditelji su obavezni dostaviti potvrdu o redovnom školovanju, u periodu od 1. oktobra do 31. oktobra za svaku godinu.

Član 15a

Djeca ostvaruju pravo na dječiji dodatak ako su nesposobni za samostalan život i rad, a nesposobnost je nastupila tokom redovnog obrazovanja za cijelo vrijeme trajanja nesposobnosti, a najduže do navršenih dvadeset i šest (26) godina života.

Član 15b

(1) Djetetu koje se nalazi na redovnom osnovnom obrazovanju obustavlja se isplata dječijeg dodatka u slučaju teže povrede

discipline i obaveza učenika koje se odnose na neopravdano izostajanje s nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, više od 36 nastavnih časova u toku školske godine.

(2) Za period u kojem je obustavljena isplata dječijeg dodatka zbog okolnosti iz stava 1 ovog člana, neće se vršiti retroaktivno isplata dodatka.

Član 16

Dodatak za djecu pripada djeci koja su smještena u ustanove dječije i socijalne zaštite i socijalno-obrazovne ustanove.

Član 17

(1) Pravo na dodatak iz člana 14 podnosilac zahtjeva ostvaruje nakon podnošenja zahtjeva sa potpunom dokumentacijom Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge, a najranije od 1. 5. 2026. godine.

(2) Podnosiocu zahtjeva za ostvarivanje prava iz stava 1, a koji podnese zahtjev poslije 1. 5. 2026. godine priznaje se pravo od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon podnošenja zahtjeva s potpunom dokumentacijom Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge.

Član 18

Iznos dodatka za djecu iz člana 14 zakona utvrđuje se Odlukom Vlade Distrikta, na prijedlog Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge, i isplaćuje se za svaki mjesec u toku kalendarske godine u utvrđenom novčanom iznosu, s tim da iznos iz člana 14 stava 1 ne može biti utvrđen u iznosu manjem od 50,00 KM.

Član 19

Nadležni organ donosi rješenje o prestanku prava na dodatak za djecu kada:

1. dijete navrši 18 godina života,

2. dijete navrši 26 godina života ako su ispunjeni uslovi predviđeni članom 14 stavom 2, članom 15 stavom 1 i uslovi predviđeni članom 15a ovog zakona,

3. podnosilac zahtjeva izgubi prebivalište na teritoriji Brčko distrikta BiH,

4. dijete postane korisnik dječijeg dodatka u drugom entitetu ili državi,

5. dijete premine,

6. se utvrdi da je pravo ostvareno na osnovu netačnih ili lažnih podataka,

7. dijete zaključi brak ili postane roditelj,

8. dijete zasnuje vlastito domaćinstvo ili postane finansijski samostalno,

9. se prilikom redovne kontrole utvrdi da dijete ili podnosilac zahtjeva ne žive na prijavljenoj adresi ili se radi o nestvarnom (fiktivno) prijavljenom prebivalištu radi ostvarivanja prava na dodatak za djecu,

10. se utvrdi postojanje drugih činjenica i okolnosti koje nisu izričito propisane ovim Zakonom a koje utiču na ostvarivanje prava.

Član 20

(brisano)

Član 21

(brisano)

Član 22

(brisano)

5. Posebni psihosocijalni tretman za bračne drugove koji žele djecu i za trudnice

Član 23

Pravo na poseban psihosocijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnica ostvaruje se u porodičnom savjetovalištu formiranom pri Centru za socijalni rad Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centar za socijalni rad).

Za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana, mogu se osnovati posebne ustanove u skladu sa zakonom.

INSTITUCIJA REVIZIJE

Član 24

Centar za socijalni rad koji pruža usluge socijalnog rada u postupku rješavanja prava iz oblasti dječije zaštite, može bilo kada da izvrši reviziju nad priznatim pravom korisnika, ukoliko dođe do promjene okolnosti koje utiču na ostvareno pravo.

Službenik Centra za socijalni rad može izlaskom u terensku posjetu i uvidom na licu mjesta da izvrši službeno dokazivanje stvarnog odsustvovanja ili prisustva podnosioca zahtjeva na prava iz dječije zaštite, kao i korisnika nad priznatim pravom iz dječije zaštite, najviše dva puta u toku jednog mjeseca u različitom vremenskom periodu. Terenska posjeta pored zvaničnog izvještaja službenog lica mora biti usklađena i sa izjavama najmanje 2 (dva) mještanina.

III. DJEČIJA NEDJELJA

Član 25

Radi stvaranja povoljnijih uslova za razvoj zaštite djece i proširivanja njenog materijalnog osnova uvodi se "Dječija nedjelja".

Član 26

Prva sedmica u oktobru svake godine određuje se kao "Dječija nedjelja" na teritoriji Distrikta.

Član 27

Za vrijeme trajanja "Dječije nedjelje" naplaćivat će se doprinosi:

1. 1% na vozne karte u međumjesnom i međunarodnom željezničkom, brodskom, avionskom i autobuskom saobraćaju;

2. 1% na ulaznice za pozorišne i bioskopske predstave i sve druge priredbe gdje je pristup dozvoljen s plaćenom ulaznicom;

3. 1% na ulaznice za sportske utakmice i sportske priredbe;

4. 20% na poštanske pošiljke u unutrašnjem saobraćaju, osim na pošiljke novina i časopisa.

Član 28

Naplaćivanje novčanih iznosa utvrđenih ovim zakonom, privredna društva, poslodavci i druga pravna i fizička lica, koja vrše naplatu na području Distrikta, dužna su da uplate te iznose na poseban račun

budžeta Distrikta u roku od petnaest (15) dana po isteku mjeseca oktobra.

Član 29

Nadležno odjeljenje koje se bavi poslovima dječije zaštite, uplaćena i obezbijeđena sredstva u budžetu Distrikta s pozicije "Dječija nedjelja", raspoređuje organizatorima manifestacija i akcija posvećenih djeci i unapređivanju razvoja društvene brige o djeci.

IV. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 30

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 31

O pravima utvrđenim ovim zakonom u prvom stepenu rješava nadležni Centar za socijalni rad.

O žalbi protiv rješenja prvostepenog organa rješava Apelaciona komisija Brčko distrikta.

Drugostepeno rješenje Apelacione komisije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 32

Postupak za ostvarivanje prava po Zakonu o dječijoj zaštiti pokreće se na zahtjev lica, odnosno članova domaćinstva koji su dužni uz zahtjev za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom priložiti svu potrebnu dokumentaciju za ostvarivanje konkretnog prava.

(2) Potrebnu dokumentaciju čine:

- izvod iz matične knjige rođenih za svu djecu;

- kućna lista;

- uvjerenje iz Direkcije za finansije;

- izvod iz matične knjige vjenčanih (za članove domaćinstva);

- presuda o razvodu braka, u slučaju prekida bračne zajednice roditelja;

- presuda o povjeri djece na čuvanje i odgoj, u slučaju prestanka vanbračne zajednice;

- potvrda o redovnom školovanju za dijete (ili djecu);

- rješenje o kategorizaciji (ukoliko je prisutno u porodici dijete sa smetnjama u razvoju);

- ovjera prihoda članova porodičnog domaćinstva sa kućne liste (prihodi iz radnog odnosa, penzija i sl.);

- uvjerenje o nezaposlenosti sa Zavoda za zapošljavanje;

- izjava ovjerena od nadležnog organa da podnosilac zahtjeva nije korisnik dodatka za djecu u entitetima BiH ili drugoj državi.

Član 33

Prava po ovom zakonu pripadaju korisniku od prvog dana narednog mjeseca u odnosu na podnošenje zahtjeva.

Član 34

Korisnik prava po ovom zakonu dužan je da prijavi svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje i obim tog prava, u roku od trideset (30) dana od dana nastale promjene.

(2) U slučaju neprijavljivanja promjene korisnik je obavezan da izvrši povrat neosnovano isplaćenih sredstava na jedinstveni račun Distrikta.

Član 35

Korisnici koji su ostvarili pravo na dječiji dodatak dužni su da dostave potrebnu dokumentaciju za produženje prava u revizijskom postupku u periodu od 1. februara do 31. marta svake godine.

V. OSIGURANJE SREDSTAVA

Član 36

Sredstva za ostvarivanje prava iz domena dječije zaštite obezbjeđuju se:

1. u budžetu Distrikta;

2. doprinosima;

3. porezima;

4. donacijama,

5. i svim drugim načinima u skladu sa zakonom.

Do donošenja odgovarajućih propisa koji će regulisati pribavljanje sredstava iz prethodnog stava, gradonačelnik je ovlašten da donese Odluku o privremenim stopama i načinima finansiranja.

V/a. KAZNENE ODREDBE

Član 36a

Novčanom kaznom kaznit će se:

a) lice - podnosilac zahtjeva za koje službenik Centra za socijalni rad terenskom posjetom utvrdi stvarno odsustvovanje s prijavljene adrese tj. mjesta prebivališta, i to novčanim iznosom od 100,00 KM;

b) lice - korisnik prava na dječiju zaštitu za kojeg službenik Centra za socijalni rad terenskom posjetom utvrdi stvarno odsustvovanje s prijavljene adrese tj. mjesta prebivališta, i to novčanim iznosom od ukupno dobijenih isplata po pravu koje je koristio do dana utvrđivanja činjeničnog stanja.

U slučajevima iz tačaka a i b ovog člana, predstavnik Centra za socijalni rad službeno dostavlja zaprimljeni zahtjev ili kompletan predmet korisnika Pravobranilaštvu Brčko distrikta BiH, kako bi se pred Tužilaštvom pokrenuo krivični postupak.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37

Dosadašnji korisnici koji su ostvarili prava, kao i lica koja su podnijela zahtjev za ostvarivanje prava povodom kojeg nije doneseno rješenje po propisima o dječijoj zaštiti koji su se primjenjivali na teritoriji Distrikta do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava po ovom zakonu.

Licima iz stava 1 ovog člana, koja ne podnesu zahtjev u roku iz stava 1 ovog člana, prestaje dalje ostvarivanje prava.

Član 38

Postupci za ostvarivanje prava, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, koji nisu završeni, završit će se po odredbama ovog zakona.

Član 38a

(1) Korisnici koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarili pravo na dodatak za djecu, nastavljaju da ostvaruju to pravo po odredbama zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu zakona.

(2) Zahtjevi za ostvarivanje prava na dodatak za djecu koji su podneseni nakon stupanja na snagu ovog zakona, rješavat će se prema odredbama tog zakona.

(3) Rok za donošenje rješenja za utvrđivanje prava po ovom zakonu:

a) 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za nove korisnike,

b) 90 dana od dana primjene Zakona za dosadašnje korisnike koji su ranije ostvarili pravo.

Član 38b

Visina dodatka za djecu koju ostvaruju korisnici po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, uskladit će se sa visinom dodatka za djecu utvrđenom Odlukom Vlade Distrikta iz člana 18 zakona.

Član 39

Odjeljenje nadležno za poslove dječije zaštite će radi sprovođenja ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuće propise i opšte akte iz svoje nadležnosti.

(2) Vlada Distrikta donijet će Odluku iz člana 18 zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Do dana početka primjene Odluke iz stava 2 ovog člana isplata dodataka za djecu vršit će se u visini utvrđenoj prema dosadašnjim propisima.

Član 39a

Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge, Pododjeljenje za socijalnu zaštitu dužno je u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona da izvrši reviziju predmeta korisnika prava na dječiji dodatak

Član 40

Do donošenja propisa i opših akata iz oblasti dječije zaštite kojima se uređuje primjena ovog zakona, primjenjivat će se propisi i opšti akti koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41

Danom stupanja na snagu ovog zakona, na teritoriji Distrikta prestaje primjena propisa o dječijoj zaštiti, koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriji Distrikta, izuzev propisa i opštih akata iz člana 36 ovog zakona.

Član 42

Zakon o dječijoj zaštiti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 29. 1. 2003. godine, a njegove izmjene i dopune 26. 2. 2004. godine, 3. 8. 2005. godine, 17. 7. 2007. godine, 20. 2. 2008. godine, 6. 3. 2015. godine, 2. 6. 2018. godine, 27. 2. 2019. godine, 18. 8. 2020. godine, 7. 11. 2020. godine, 3. 8. 2021. godine, 8. 6. 2023. godine, 18.3.2025. godine i 7.1.2026. godine (primjenjivat će se od 1.5.2026. godine).